

2014 m. rugsėjo 18 d., ketvirtadienis

P8_TA(2014)0023

Burundis, visų pirma Pierre'o Clavero Mbonimpos atvejis**2014 m. rugsėjo 18 d. Europos Parlamento rezoliucija dėl Burundžio, visų pirma dėl Pierre'o Clavero Mbonimpos atvejo (2014/2833(RSP))**

(2016/C 234/02)

Europos Parlamentas,

- atsižvelgdamas į savo ankstesnes rezoliucijas dėl Burundžio,
  - atsižvelgdamas į Kotonu susitarimą,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. rugsėjo 10 d. ES delegacijos Burundyje pareiškimą,
  - atsižvelgdamas į JT Saugumo Tarybos 2014 m. balandžio 10 d. pareiškimą dėl padėties Burundyje,
  - atsižvelgdamas į Arušos taikos ir susitaikymo susitarimą,
  - atsižvelgdamas į 2014 m. liepos 22 d. Tarybos išvadas dėl Didžiųjų Ežerų regiono, ypač į jų 7 punktą,
  - atsižvelgdamas į JT biuro Burundyje (BNUB) pranešimus,
  - atsižvelgdamas į JT Generalinio Sekretoriaus padėjėjo žmogaus teisių klausimais Ivano Simonovičiaus 2014 m. liepos 9 d. pareiškimą Burundžio taikos stiprinimo fondo susitikime,
  - atsižvelgdamas į FAO ir UNICEF misijų ataskaitas ir prioritetines veiklos sritis (2010–2014 m.) Burundyje, visų pirma dėl kovos su badu ir netinkama mityba,
  - atsižvelgdamas į Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją,
  - atsižvelgdamas į Tarptautinių pilietinių ir politinių teisių paktą,
  - atsižvelgdamas į Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartiją,
  - atsižvelgdamas į Darbo tvarkos taisyklių 135 straipsnio 5 dalį ir 123 straipsnio 4 dalį,
- A. kadangi Pierre Claver Mbonimpa, žymus žmogaus teisių gynėjas ir Žmogaus teisių ir sulaikytųjų asmenų apsaugos asociacijos (Association pour la protection des droits humains et des personnes détenues, APRODH) pirmininkas, 2014 m. gegužės 15 d. buvo vėl areštuotas ir vėliau apkaltintas, kad „kėlė grėsmę valstybės išorės saugumui“ ir „kėlė grėsmę valstybės vidaus saugumui, trikdydamas viešąją tvarką“, ir laikomi kardomojo kalnimo vietoje nuo tada, kai buvo nuvestas apklausai;
- B. kadangi Mbonimpa veikla ginant demokratiją ir žmogaus teises Burundyje per paskutinius du dešimtmečius buvo kelis kartus apdovanojama tarptautiniais apdovanojimais ir jis įgijo pripažinimą savo šalyje ir užsienyje;
- C. kadangi kaltinimai jam yra susiję su jo 2014 m. gegužės 6 d. pateiktais komentarais radijo stotyje „Radio Publique Africaine (RPA)“, kad valdančiosios partijos CNDD-FDD jaunimo sparnas, dar vadinamas „Imbonerakure“, yra apginkluojamas ir siunčiamas į Kongo Demokratinę Respubliką kariniams mokymams ir kadangi tokį patį susirūpinimą išreiškė BNUB, kuri pabrėžė, kad šių jaunų žmonių militarizavimas yra „didelė grėsmė taikai Burundyje“;

2014 m. rugsėjo 18 d., ketvirtadienis

- D. kadangi Pierre Mbonimpa areštas atspindi vis didėjančią riziką, su kuria susiduria žmogaus teisių gynėjai, aktyvistų ir žurnalistų užpuldinėjimus ir opozicinių partijų narių ginčytinus areštus, kuriuos daugiausia vykdo „Imbonerakure“, kaip mano žmogaus teisių grupės ir JT Generalinio Sekretoriaus padėjėjas žmogaus teisių klausimais;
- E. Kadangi po taikaus opozicinės partijos renginio 2014 m. kovo 8 d. 70 žmonių areštuota, o 48 žmonėms vėliau paskelbtos laisvės atėmimo bausmės, kai kuriems iki gyvos galvos;
- F. kadangi pastarosiomis savaitėmis Burundžio vyriausybė uždraudė taikius protestus ir demonstracijas Mbonimpa palaikyti ir išpėjo radijo stotis netransliuoti informacijos, remiančios Mbonimpa pareiškimus;
- G. kadangi visiškas pagarba žodžio laisvei, taip pat ir žurnalistų bei žmogaus teisių gynėjų, yra prielaida laisviems ir sąžiningiems rinkimams 2015 m. ir tam, kad visi priimtų jų rezultatus;
- H. kadangi ES neseniai Burundžiui paskyrė 432 mln. EUR iš 2014–2020 m. Europos plėtros fondo, be kita ko, kad padėtų gerinti valdymą ir kurti pilietinę visuomenę;
- I. kadangi bent vienas iš dviejų Burundžio gyventojų ir beveik du trečdaliai arba 58 proc. visų vaikų iki 5 m. amžiaus kenčia nuo lėtinės netinkamos mitybos ir kadangi Burundyje badaujančių žmonių kiekis didžiausias iš 120 valstybių, kurių pagrindu 2012 m. apskaičiuotas pasaulinis bado indeksas;
- J. kadangi Burundis yra viena iš penkių skurdžiausių šalių pasaulyje, kurios BVP vienam gyventojui vienas iš mažiausių; kadangi daugelis Burundžio gyventojų yra vis labiau nusivylę didėjančiomis maisto, vandens ir kuro kainomis, didele korupcija ir politinių lyderių atskaitomybės trūkumu;
- K. kadangi Burundis šiuo metu susiduria su pačia sunkiausia politine krize po 12 metų pilietinio karo pabaigos 2005m. ir kadangi tai vėl kelia grėsmę ne tik šalies vidaus stabilumui, bet taip pat ir jos kaimynių stabilumui jau ir taip neramiame Afrikos žemyno regione;
1. griežtai smerkia žmogaus teisių gynėjo Pierre Claver Mbonimpa sulaikymą ir ragina nedelsiant ir besąlygiškai jį paleisti; yra susirūpinęs dėl jo blogėjančios sveikatos ir reikalauja, kad jam būtų suteikta skubi medicininė pagalba;
2. yra labai susirūpinęs dėl to, kad MSD opozicijos nariai buvo sulaikyti po 2014 m. kovo 8 d. įvykių; ragina Burundžio valdžios institucijas panaikinti nuosprendį ir iš naujo teisti tuos, kuriems gali būti pareikšti teisėti kaltinimai, pagal tarptautinius standartus, įskaitant teisę į gynybą ir bausmės proporcingumą;
3. ragina Burundžio vyriausybę imtis priemonių kontroliuoti CNDD-FDD jaunimo lygą, neleidžiant jos nariams gąsdinti ir užpuldinti tariamų oponentų, ir užtikrinti, kad atsakingieji už pažeidimus būtų patraukti atsakomybėn; ragina atlikti nepriklausomą tarptautinį tyrimą dėl pranešimų, kad CNDD-FDD ginkluoja ir apmoko savo jaunimo sparną; ragina opozicinių partijų lyderius vengti smurto prieš jų oponentus;
4. ragina Didžiųjų ežerų regiono šalis spręsti „Imbonerakure“ neteisėtos veiklos problemas kartu su Burundžio vyriausybe; ragina šias šalis ir toliau aktyviai skatinti taiką ir stabilumą taikant esamus regioninius mechanizmus ir dėti daugiau pastangų vykdyti regioninę ekonominę plėtrą, ypač daug dėmesio skiriant susitaikymui, žmogaus teisių gerbimui, kovai su nebaudžiamumu ir geresnės teisinės atskaitomybės užtikrinimui;

2014 m. rugsėjo 18 d., ketvirtadienis

5. primena, kad Burundį saisto Kotonu susitarimo punktas dėl žmogaus teisių, Tarptautinis pilietinių ir politinių teisių paktas ir Afrikos žmogaus ir tautų teisių chartija, todėl jis privalo gerbti visuotines žmogaus teises, taip pat ir žodžio laisvę; ragina Burundžio vyriausybę netrukdyti tikriems ir atviriems politiniams debatams prieš 2015 m. rinkimus, kad jie vyktų be baimės, nesikišti į opozicinių partijų vidaus valdymą, nenustatyti apribojimų visų partijų kampanijoms vykdyti, ypač kaimo vietovėse, ir nesinaudoti teisine sistema politiniams oponentams pašalinti;
6. yra labai susirūpinęs dėl to, kad neįvykdytas teisingumas dėl daugelio politinių žudynių 2010–2012 m. po 2010 m. rinkimų; ragina Burundžio valdžios institucijas užtikrinti, kad šių žudynių kaltininkai būtų patraukti atsakomybėn sąžininguose teismuose, ir dėti visas pastangas išvengti politinio smurto prieš 2015 m. rinkimus;
7. šiame kontekste pakartoja, kad svarbu gerbti rinkimų elgesio kodeksą ir rinkimų veiksmų planą, dėl kurio tarpininkavo JT ir kurį politiniai subjektai pasirašė 2013 m., ir visiškai palaiko BNUP veiklą, skirtą išvengti tolesnio politinio smurto didėjimo prieš 2015 m. rinkimus ir padėti atkurti ilgalaikį saugumą ir taiką;
8. yra labai susirūpinęs dėl ekonominės ir socialinės padėties, su kuria susiduria visi Burundžio gyventojai, ypač pabėgėliai ir perkeltieji asmenys, kurių skaičius toliau augs, atsižvelgiant į saugumo problemas šalyje ir įtampą kaimyninėse valstybėse;
9. ragina visas šalis laikytis įsipareigojimų, numatytų Arušos taikos ir susitaikymo susitarime, kuriuo 2005 m. baigtas 12 m. trukęs pilietinis konfliktas; įspėja nekeisti Burundžio konstitucijos taip, kad iš jos būtų pašalintos fundamentalios valdžios pasidalijimo nuostatos, numatytos Arušos susitarime;
10. ragina Sąjungos vyriausiąją įgaliotinę ir valstybes nares užtikrinti, kad būtų nustatyta aiški ir principinga ES politika dėl Burundžio, kuria sprendžiami besitęsiantys dideli žmogaus teisių pažeidimai, pagal ES strateginę programą žmogaus teisių ir demokratijos srityje; ragina Komisiją apsvarstyti galimybę pradėti konsultacijas su Burundžiu pagal Kotonu susitarimo 96 straipsnį dėl galimo susitarimo galiojimo sustabdymo ir imtis bet kokių tinkamų priemonių joms vykstant;
11. paveda Pirmininkui perduoti šią rezoliuciją Tarybai, Komisijai, valstybėms narėms, Burundžio vyriausybei ir Didžiųjų Ežerų regiono šalių vyriausybėms, Afrikos Sąjungai, Jungtinių Tautų Generaliniam Sekretoriui, AKR ir ES Jungtinės parlamentinės asamblėjos pirmininkams ir Visos Afrikos Parlamentui.